

POLITISK GRUNDFORSKNING

Av fil. mag. GISELA LJUNGBERGER-IHRFORS

Fil. mag. Gisela Ljungberger-Ihrfors bedriver licentiatstudier i statskunskap med "Ideologiernas roll i könsrollsdebatten 1961—65" som avhandlingsämne. Hon har tidigare bl. a. sysslat med utredningsarbete i Högerpartiets Kvinnoförbund och på Riksdagens Upplysningstjänst. I denna artikel tar hon fasta på den debatt, som förts på konservativt håll under senare tid och föreslår inrättandet av ett forum för regelbundna kontakter mellan aktiva forskare och intresserade lekmän. Det skulle gagna den framväxande moderna konservatismen och kanske eliminera den värsta demagogien och de grövsta generaliseringarna i den politiska debatten, tror förf.

Det är glädjande, att en ny syn på den traditionella konservatismen håller på att växa fram inte minst genom det arbete som har lagts ner på detta av författarna till boken "Framtidens politiska villkor". I denna blir bl. a. de klassiska konservativa teserna "bevarandet av kontinuiteten" och "realismen i reformarbetet" föremål för stimulerande nytolkning i bättre överensstämmelse med den snabba samhällsutvecklingen. Således måste dessa krav för moderna konservativa inte bemötas med en skeptisk eller rent av negativ inställning till varje reformförslag utan med en positiv och optimistisk syn på dessa. I allt reformarbete, nu och i framtiden, måste dock tonvikten ligga på en ingående analys av förutsättningarna för dem, innan man drar några slutsatser om dess berättigande. Men författarna stannar inte vid detta. Man bör även eftersträva ett vetenskapligt underlag för politiska förslag, där väl att märka, resultatet bakom det förra bör vara utslagsgivande, även om det skulle råka i motsättning till tänkesättet bakom de senare.

Frisk idédebatt inom högern

Sedan ovan nämnda bok utkom förra året har en frisk idédebatt blomstrat upp inom högerpartiet, manifesterad i böcker, tidningsartiklar och internt programarbete. Men man har också, särskilt ifrån ungdomsförbundet, ropat efter konkreta förslag för att förverkliga de nya idéerna. I nr 1 av denna tidskrift efterlyser t. ex. *Anders Björck* nya initiativ från aktiva politikernas sida för att "skapa en ung högergeneration, som syns och hörs" inte minst bland vissa för dagens och morgondagens samhälle särskilt betydelsefulla yrkesgrupper, som nu är likgiltiga och kanske även okunniga om politik och samhällsfrågor. I en annan artikel (i samma nr) framhåller *Ingrid Lyckefors* betydelsen av att inte låsa fast de politiska organisationerna vid en förlegad utformning. Hon slutar med följande rader. "Det är det samhälle vi nu verkar och lever i som skall ange riktlinjerna för hur arbetet måste utformas. Det är dags att vakna om inte sömnen skall bli en Törnrosa-sömn!"

Vad man här eftersträvar är tydligen dels en betydligt kunnigare och aktivare konservativ opinion med större slagkraft gentemot särskilt vänsterideologierna, dvs. en breddning av det politiska basinflyttandet, dels mer ändamålsenliga instrument eller redskap för den nya konservatismen. Hur skall nu dessa önskemål kunna förverkligas eller åtminstone komma en bit på

väg mot detta? Här ett konkret förslag. Inrätta ett forum för regelbundna kontakter mellan aktivare forskare och intresserade lekmän dvs. icke politiker med mer praktisk verksamhet och gärna erfarenhet inom olika områden. Man kan som exempel tänka sig, att lärare av olika kategorier med jämna mellanrum skulle få tillfälle att lyssna på och diskutera med vetenskapsmän inom skolpedagogiken eller psykologien. Dessa sammanträffanden kan lämpligen ha formen av seminarier eller symposier, där de senare för de förra redogör för i detta fall t. ex. resultaten av vissa praktiska experiment beträffande differentierade eller sammanhållna klasser, varefter en allmän och ur politisk synpunkt förutsättningslös diskussion vidtar.

De konservativa som föredöme

Värdet av dylika seminarier, som med fördel kunde behandla skilda problem inom natur och samhällsvetenskaperna, skulle snart bli uppenbart för båda intresserade parter. För de praktiska yrkesmännen och kvinnorna skulle diskussioner om grundproblemen i deras egen dagliga gärning vidga deras syn på och engagemang för samhällslivet i stort, och för forskarna skulle nya objekt för forskningsprojekt dugga tätt. För den framväxande moderna konservatismen skulle inrättandet av en dylik institution kunna betyda att samtidigt som en ny kunskaps- och engagerad kader av sam-

hällsmedvetna kvinnor och män började synas och höras en grund lades för politisk verksamhet på lång sikt. Det senare skulle innebära att konservativa politiker kunde stå väl rustade, när helt andra problem än dagens rätt futila, poc-kade på en snar lösning. Tänk om

man en dag också kunde få uppleva en mer objektiv och nyanserad politisk debatt, där de värsta demagogiska greppen och de grövsta generaliseringarna lyste med sin frånvaro! Kunde det inte tänkas att moderata konservativa bleve ett föredöme i detta avseende?

OM utredningar

En riksdagsman får en idé. Idén tar gestalt i en motion. Motionen går till vederbörande utskott. Omedelbar praktisk åtgärd är utesluten, men något kan väl alltid ligga i tanken. I riksdagens skrivelse nr 000 hemställas om utredning i ämnet, vid föredragning inför K. M:t den och den dagen anför statsrådet och chefen för det och det departementet följande osv., blankettpressen går, och från de nio departementen strömmar en vacker dag till alla grenar och kvistar i statsförvaltningens väldiga träd den livgivande saven av en ny "allsidig och fullständig utredning". Nya blad vecklas ut i tusendetal, och på utsatt bärgningstid falla de, torra och prasslande, till marken, där en hel pluton av statistikens kratterskor står i beredskap att räfsa in dem. Maskinerna knacka och slå, tabeller och digram växa fram — och innan utredningen är färdig, har saken tagits upp från en annan ända, och vederbörande ämbetsverk ingår till K. M:t med und. hemställan om rätt att utgallra det till så och så många löpmetrar beräknade utredningsmaterialet, som icke längre tjänar något praktiskt syfte. — — — Man borde kunna begära, att innan en ny "utredning" sättes igång, vederbörande först verkligen utreda, huruledes den med minsta möjliga apparat skall ge ett verkligt konkret resultat. Ville främst riksdagen och därefter vår nådiga regering tillägna sig den synpunkten, skulle de lämna ett visserligen blygsamt, men icke betydelselöst bidrag till fyllandet av kravet på "förenklningar och besparingar i statsförvaltningen".